

บันทึก

เรื่อง บำนาญนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ ๗๓๒๕/๒๕๘๙ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๘๙ ส่งเรื่องบำนาญนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ซึ่งเป็นปัญหาโต้แย้งกันอยู่มาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้สอบสวนประวัติการรับราชการของนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ในตอนที่เป็นปัญหาโต้แย้งกันแล้ว คงได้รับความจากผู้แทนกระทรวงการคลัง ดังต่อไปนี้

๑ มิ.ย. ๖๘ ถึง ๓๑ พ.ค. ๗๑ เป็นครูน้อยโรงเรียนประจำมณฑลอุบลราชธานี กรมศึกษาธิการ กระทรวงธรรมการ เงินเดือน ๘๐ บาท

๑ มิ.ย. ๗๑ ถึง ๓๐ ก.ย. ๗๑ รักษาการแทนครูใหญ่ ร.ร.ประจำจังหวัดอุบลราชธานี เงินเดือน ๘๐ บาท

๑ ต.ค. ๗๑ ถึง ๓๑ มี.ค. ๗๒ ครูใหญ่ ร.ร.ประจำจังหวัดอุบลอุบลราชธานี เงินเดือน ๘๐ บาท

๑ เม.ย. ๗๓ ถึง ๒๓ ก.ย. ๗๔ ครูใหญ่ ร.ร.ประจำจังหวัดอุบลอุบลราชธานี เงินเดือน ๙๐ บาท

๒๔ ก.ค. ๗๔ ถึง ๒๐ เม.ย. ๗๖ เลขานุการมณฑลนครราชสีมา กรมพลำพัง เงินเดือน ๑๐๐ บาท

๒๑ เม.ย. ๗๖ ถึง ๑๒ มิ.ย. ๗๖ ผู้รั้งตำแหน่งนายอำเภอพุทไธสง กรมพลำพัง เงินเดือน ๑๐๐ บาท

๑๓ มิ.ย. ๗๖ ถึง ๔ ส.ค. ๗๖ ผู้รั้งตำแหน่งนายอำเภอม่วงสามสิบ กรมพลำพัง เงินเดือน ๑๐๐ บาท

๕ ส.ค. ๗๖ ถึง ๒๕ พ.ย. ๗๖ นายอำเภอท่าอุเทน กรมพลำพัง เงินเดือน ๑๕๐ บาท

๒๖ พ.ย. ๗๖ ลาออกจากราชการเพราะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี (ได้รับบำเหน็จเหตุทดแทน ๑,๒๐๐ บาท และภายหลังเมื่อกลับเข้ารับราชการเป็นรัฐมนตรีได้ขอคืนบำเหน็จ เพื่อขอนับเวลาราชการติดต่อซึ่งกระทรวงการคลังได้ยอมนับติดต่อให้แล้ว)

๒๖ พ.ย. ๗๖ ถึง ๙ ธ.ค. ๗๖ รอสภาเปิด
 ๑๐ ธ.ค. ๗๖ ถึง ๑๐ ก.ย. ๘๑ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ๑๑ ก.ย. ๘๑ ขาดจากการเป็นสมาชิกเพราะยุบสภาผู้แทนราษฎร
 ๑๑ ก.ย. ๘๑ ถึง ๙ ธ.ค. ๘๑ ไม่ได้รับราชการ
 ๑๐ ธ.ค. ๘๑ ถึง ๔ ก.ย. ๘๗ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ๕ ก.ย. ๘๗ ถึง ๑๘ ก.ย. ๘๘ เป็นรัฐมนตรี เงินเดือน ๑,๐๐๐ บาท
 ๑๙ ก.ย. ๘๘ ลาออกพร้อมกับคณะรัฐมนตรี
 ๑๙ ก.ย. ๘๘ ถึง ๑๓ ต.ค. ๘๘ รับบำนาญซึ่งกระทรวงการคลังได้สั่งจ่ายให้เป็น
 เงินปีละ ๔,๐๐๐ บาท หรือเดือนละ ๓๓๓ บาท ๓๓ ๑/๓ สตางค์

ฯลฯ

ฯลฯ

เมื่อกระทรวงการคลังได้คำนวณและสั่งจ่ายบำนาญให้นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ เป็นเงินปีละ ๔,๐๐๐ บาท ดังกล่าวมาแล้ว ต่อมากระทรวงการคลัง (หนังสือ ที่ น.๑๙๕๖๑/๒๔๘๙ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๔๘๙) แจ้งว่าการคำนวณบำนาญให้นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ในครั้งนั้นได้นับเวลาระหว่างที่นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ไม่ได้ลาออกจากราชการไปดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่ ๑๐ ธ.ค. ๘๑ ถึง ๔ ก.ย. ๘๗ เป็นเวลาราชการให้ด้วย ซึ่งเป็นการคลาดเคลื่อนไป เพราะต่อมามีคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นในปัญหาซึ่งกระทรวงการคลังขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ที่ไปดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ถ้ามิได้ลาออกจากราชการไปดำรงตำแหน่งแล้ว จะนับเวลาระหว่างดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตามมาตรา ๑๖ (ฉ) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ.๒๔๘๒ ไม่ได้ เพราะฉะนั้นต้องคำนวณบำนาญให้ใหม่ โดยนับเวลาราชการให้เริ่มต้นตั้งแต่ ๑ มิ.ย. ๖๘ ถึง ๒๕ พ.ย. ๗๖ ตอนหนึ่ง ตั้งแต่ ๑๐ ธ.ค. ๗๖ ถึง ๑๐ ก.ย. ๘๑ ตอนหนึ่ง และตั้งแต่ ๕ ก.ย. ๘๗ ถึง ๑๘ ก.ย. ๘๘ ตอนหนึ่ง ส่วนเวลาระหว่างที่ลาออกจากราชการยังมิได้รับเงินเดือนในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ ตั้งแต่ ๒๖ พ.ย. ๗๖ ถึง ๙ ธ.ค. ๗๖ ตอนหนึ่ง และเวลาระหว่างยุบสภาผู้แทนราษฎรกับเวลาที่มิได้ลาออกจากราชการไปดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือตั้งแต่ ๑๑ ก.ย. ๘๑ ถึง ๔ ก.ย. ๘๗ อีกตอนหนึ่งนั้นได้ตัดออกตามระเบียบและตามมาตรา ๑๖ (ฉ) นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ คงมีเวลาราชการเพียง ๑๔ ปี ๓ เดือนเศษ สมควรรับบำนาญเหตุดำเนินการตามพระราชบัญญัติเป็นเงินปีละ ๒,๘๐๐ บาท หรือเดือนละ ๒๓๓ บาท ๓๓ ๑/๓ สตางค์ ฉะนั้นจะต้องลดบำนาญลงเป็นเงินปีละ ๑,๒๐๐ บาท หรือเดือนละ ๑๐๐ บาท ตั้งแต่ ๑๙ ก.ย.๘๘ เป็นต้นมา

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ (หนังสือลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๔๘๙) โต้แย้งว่ามีสิทธิได้รับบำนาญปีละ ๔,๐๐๐ บาท โดยไม่ต้องตัดเวลาภายหลังการยุบสภาผู้แทนราษฎรเมื่อ ๑๑ ก.ย.๘๑ ออก หรือมิฉะนั้นก็ควรมีสิทธิได้รับบำนาญปีละ ๓,๖๐๐ บาท ตามความในมาตรา ๑๙ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๒ อนึ่ง โดยที่นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ได้กลับเข้ารับราชการอีก จึงขอต่ออายุราชการเพื่อประโยชน์ในการคำนวณ

บำเหน็จบำนาญต่อไป

กระทรวงการคลัง (หนังสือที่ น.๓๑๘๙๗/๒๔๘๙ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๔๘๙) ชี้แจงว่า (๑) การที่ไม่นับเวลาระหว่างดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายหลังการยุบสภา พ.ศ.๒๔๘๑ ให้เป็นเวลาราชการในการคำนวณบำเหน็จบำนาญ ก็โดยถือตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตั้งแต่ ๕ ก.ย. ๘๗ ถึง ๑๘ ก.ย. ๘๘ รวมเวลาได้ ๑ ปี ๑๔ วัน ไม่ครบ ๔ ปีบริบูรณ์ จึงไม่มีสิทธิจะได้รับบำนาญปีละ ๓,๖๐๐ บาท ตามมาตรา ๑๙ ทวิ (๓) จะขอนับเวลาราชการตอนที่ได้คำนวณบำนาญไปแล้ว ให้ติดต่อกับตอนที่กลับเข้ารับราชการใหม่ไม่ได้ เพราะเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ (ค) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ.๒๔๘๒

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ (หนังสือลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๔๘๙) ได้โต้แย้งรวมความว่า (๑) กระทรวงการคลังขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยว่า ผู้ที่ไปดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถ้ามิได้ลาออกจากราชการไปดำรงตำแหน่งแล้ว จะนับเวลาระหว่างดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นเวลาสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตามมาตรา ๑๖ (จ) ไม่ได้นั้น ก็เป็นการถูกต้อง แต่ในกรณีของนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ได้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรติดต่อกัน เว้นระยะหนึ่งเพียงการยุบสภาผู้แทนราษฎรเมื่อ พ.ศ.๒๔๘๑ เท่านั้น ซึ่งระยะนั้นถือว่าเป็นการออกจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ สภาผู้แทนราษฎรก็ยังคงมีอยู่ ผู้ขาดจากสมาชิกภาพนั้นอยู่ในระหว่างการตัดสินใจของราษฎรในระหว่างรัฐบาลและสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นเทียบได้กับการสั่งพักข้าราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (๒) ในส่วนปัญหาที่เกี่ยวกับมาตรา ๑๙ ทวิ มาตราฉบับบัญญัติไว้ตอนหนึ่งว่า ".....มีเวลาราชการในตำแหน่งรัฐมนตรีสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญไม่น้อยกว่าสี่ปี" ความข้อนี้ก็คลุมเครืออยู่ อาจตีความได้ทั้งสองนัยๆ หนึ่ง เวลาราชการนั้นต้องหมายถึงเวลาราชการที่เป็นรัฐมนตรีก็ได้ หรือเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญก็ได้ (๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๑๖ (ค) การที่กระทรวงการคลังคำนวณบำนาญให้ใหม่เป็นเงินปีละ ๒,๘๐๐ บาท ซึ่งนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ เห็นว่าคลาดเคลื่อนและได้โต้แย้งตลอดมา ทั้งยังไม่รับตามอัตราที่กระทรวงการคลังคำนวณมานั้น จะถือว่านายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ได้รับบำเหน็จบำนาญไปแล้ว ตามความหมายแห่งมาตรา ๑๖ (ค) ยังไม่ได้ และว่าเพื่อตัดปัญหายุ่งยาก นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ พร้อมทั้งจะส่งคืนบำนาญที่ได้รับมาแล้วทั้งหมดโดยที่มีการโต้แย้งอยู่ ส่วนสิทธิรับบำเหน็จบำนาญของนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ประการใดภายหลังจากนั้น ขอให้พิจารณาเมื่อนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ จะขอรับบำนาญในภายหลัง

กระทรวงการคลัง (หนังสือที่ น. ๓๘๗๖๐/๒๔๘๙ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๔๘๙) ว่าได้พิจารณาใหม่แล้ว ไม่มีความเห็นเปลี่ยนแปลงไปจากความเห็นเดิมประการใด แต่เพื่อที่จะให้เรื่องเป็นที่เด็ดขาดกันไป ขอให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยอีกครั้งหนึ่ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

ปัญหาที่โต้แย้งกันมี ๓ ข้อ คือ

(๑) ในการนับเวลาเพื่อคำนวณบำเหน็จบำนาญให้นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ตามความในมาตรา ๑๖ (ฉ) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๒ นั้น การที่กระทรวงการคลังได้ตัดเวลาระหว่างยุบสภาผู้แทนราษฎร (๑๑ ก.ย. ๘๑ ถึง ๙ ธ.ค. ๘๑) และเวลาระหว่างที่นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในตอนหลัง (๑๐ ธ.ค. ๘๑ ถึง ๔ ก.ย. ๘๗) ออกเสีย จะเป็นการถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

(๒) นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ มีสิทธิที่จะได้รับบำนาญปีละ ๓,๖๐๐ บาท ตามความในมาตรา ๑๙ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๒ หรือไม่

(๓) เมื่อนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ได้กลับเข้ารับราชการอีก นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ มีสิทธิที่จะขอให้นับเวลาราชการตอนก่อนติดต่อกับตอนที่กลับเข้ารับราชการใหม่หรือไม่

ปัญหาข้อ (๑)

มาตรา ๑๖ (ฉ) มีความว่า “ข้าราชการผู้ใดลาออกไปดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถ้าภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่ ก็ให้นับเวลาระหว่างที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการคำนวณบำเหน็จบำนาญด้วย”

พึงสังเกตว่า เวลาที่จะนับให้ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญตามมาตรา ๑๖ (ฉ) นั้น คือ “เวลาระหว่างที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรถูกยุบนั้น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๒๑ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพแห่งสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ (๑) ถึงคราวออกตามวาระหรือยุบสภา” ดังนั้น เมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๔๘๑ แล้ว นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ก็ต้องขาดจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามความในรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ การที่นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกในตอนหลัง ก็เป็นเหตุผลอีกอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นชัดอยู่ในตัวว่า สมาชิกภาพแห่งสภาผู้แทนราษฎรในตอนแรกได้สิ้นสุดลงแล้ว มิฉะนั้นนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ จะสมควรรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในตอนหลังอีกหาได้ไม่ เพราะฉะนั้นเมื่อสมาชิกภาพได้สิ้นสุดลงเพราะการยุบสภาดังกล่าวแล้ว เวลาระหว่างยุบสภาจึงหาใช่ “เวลาระหว่างที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” อันจะพึงนับให้ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญตามมาตรา ๑๖ (ฉ) ไม่

ในส่วนเวลาระหว่างที่นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในตอนหลังนั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ หาได้ลาออกจากราชการมาดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในตอนนั้นไม่ ในกรณีที่จะให้บำเหน็จบำนาญแก่ข้าราชการที่กลับเข้ารับราชการใหม่นั้น พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญฯ มาตราที่กล่าวข้างต้นบัญญัติไว้ว่า “ข้าราชการผู้ใดลาออกไปดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถ้าภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่ ก็ให้นับเวลาระหว่างที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการคำนวณบำเหน็จบำนาญด้วย” คำว่า “ข้าราชการผู้ใดลาออกไปดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” นี้เป็นความสำคัญอันเป็นหลักเกณฑ์แห่งการได้บำเหน็จบำนาญทีเดียว กล่าวคือถ้าผู้ที่ได้ไปดำรงตำแหน่ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิใช่เป็นข้าราชการที่ต้องลาออกไปแล้ว ก็ไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ฉะนั้นเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏชัดแจ้งแล้วว่า ขณะที่นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ เข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนในตอนที่นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ มิใช่เป็นข้าราชการและเพราะเหตุนี้จึงมิได้ลาออกจากราชการด้วยแล้ว เวลาในตอนนี้นี้จึงหาอาจที่จะนับเป็นเวลาในการคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายที่กล่าวข้างต้นได้ไม่ ดังที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยตีความไว้แล้ว (ดูบันทึกเรื่องปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน ซึ่งได้ส่งกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมกับหนังสือที่ น.๕๐๕/๒๔๘๙ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๔๘๙)

ส่วนข้อที่นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ โต้แย้งว่า การดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในตอนแรกและตอนหลังยุบสภาผู้แทนราษฎร ควรนับติดต่อกันได้ เพราะในระหว่างยุบสภาผู้แทนราษฎรนั้น เป็นเวลาที่อยู่ในระหว่างการตัดสินใจของราษฎรในระหว่างรัฐบาลและสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น ซึ่งเทียบได้กับการสั่งพักข้าราชการนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้เหตุผลทางการเมืองในการยุบสภาอาจจะเป็นอย่างที่นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ว่า แต่การที่จะได้รับบำเหน็จบำนาญนั้น ย่อมต้องเป็นไปตามตัวบทกฎหมาย เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๒๑ ได้บัญญัติไว้ชัดแจ้งแล้วว่าสมาชิกภาพแห่งสภาผู้แทนราษฎรต้องสิ้นสุดลงโดยการยุบสภา ฉะนั้น ระหว่างการเลือกตั้งใหม่นั้น นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ก็เป็นแต่เพียงราษฎรผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งคนหนึ่งเท่านั้น ไม่มีฐานะเป็นข้าราชการถูกพักหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถูกพักอย่างใดไม่ และเมื่อนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ได้รับเลือกตั้งก็เป็นการได้รับเลือกตั้งใหม่ตามกฎหมาย ฉะนั้นจึงไม่อาจจะถือว่าการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ระหว่างเวลาก่อนยุบสภาและภายหลังติดต่อกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่าการที่กระทรวงการคลังได้ตัดเวลาระหว่างยุบสภา (๑๑ ก.ย.๘๑ ถึง ๙ ธ.ค. ๘๑) และเวลาระหว่างที่นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในตอนหลัง (๑๐ ธ.ค. ๘๑ ถึง ๔ ก.ย. ๘๗) ออกเสียนั้น เป็นการถูกต้องตามกฎหมายแล้ว

ปัญหาข้อ (๒)

มาตรา ๑๙ ทวิ วรรคแรก มีความว่า "ข้าราชการพลเรือนการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรีซึ่งได้รับราชการในตำแหน่งรัฐมนตรีมาแล้ว และมีเวลาราชการในตำแหน่งรัฐมนตรีสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญไม่น้อยกว่าสี่ปี เมื่อออกจากตำแหน่งและไม่ประสงค์จะรับบำเหน็จบำนาญตามความในบทแห่งพระราชบัญญัตินี้โดยประการอื่น ก็ให้มีสิทธิรับบำนาญปีละสามพันหกร้อยบาท"

พึงเห็นได้ว่าผู้ซึ่งมีสิทธิจะได้รับบำนาญปีละ ๓,๖๐๐ บาท ตามมาตรา ๑๙ ทวิ วรรคแรกนี้ นอกจากต้องมีเวลาราชการในตำแหน่งรัฐมนตรีไม่น้อยกว่า ๔ ปีแล้ว เมื่อออกจากตำแหน่งต้องไม่ประสงค์จะรับบำเหน็จบำนาญตามพระราชบัญญัติโดยประการอื่นด้วย แต่ในกรณีนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีเวลาราชการในตำแหน่งรัฐมนตรี (๕ ก.ย.๘๗

ถึง ๑๘ ก.ย. ๘๘) น้อยกว่า ๔ ปี ทั้งเมื่อออกจากตำแหน่งก็ได้รับบำนาญเหตุดำเนินไปแล้วอีกด้วย กรณีจึงไม่ต้องด้วยมาตรา ๑๙ ทวิ วรรคแรก ฉะนั้นนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ จึงไม่มีสิทธิจะได้รับบำนาญปีละ ๓,๖๐๐ บาท

ปัญหาข้อ (๓)

มาตรา ๑๖ (ค) วรรคแรกมีความว่า "ข้าราชการผู้ใดออกจากราชการโดยได้รับบำเหน็จบำนาญไปแล้ว ถ้าภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่ ห้ามมิให้นับเวลาก่อนออกจากราชการโดยได้รับบำเหน็จบำนาญไปแล้วนั้นในการคำนวณบำเหน็จบำนาญ"

กรณีปรากฏว่านายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ได้ลาออกจากราชการพร้อมกับคณะรัฐมนตรีเมื่อ ๑๙ ก.ย. ๘๘ และกระทรวงการคลังได้ส่งจ่ายบำนาญให้เป็นเงินปีละ ๔,๐๐๐ บาท ครั้นต่อมากระทรวงการคลังเห็นว่าบำนาญที่คำนวณให้ นั้นคลาดเคลื่อนไป จึงคำนวณให้ใหม่เป็นปีละ ๒,๘๐๐ บาท เมื่อนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ได้รับเงินบำนาญไปจริงๆ แล้ว โดยไม่มีข้อโต้แย้งอย่างใดในขณะที่ได้รับไปนั้น แม้จะเกิดข้อโต้แย้งในเรื่องจำนวนเงินกันขึ้นในภายหลัง ก็ต้องฟังว่าได้มีการรับบำนาญไปแล้ว กรณีจึงต้องด้วยมาตรา ๑๖ ("ค") วรรคแรก นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ จึงไม่มีสิทธิที่จะขอให้นับเวลาราชการตอนก่อนติดต่อกับตอนที่กลับเข้ารับราชการใหม่

(ลงชื่อ) ส. วินิจฉัยกุล

(นายเสริม วินิจฉัยกุล)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๓๐